

ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษต่อการปฏิบัติงานของ
สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

SATISFACTION OF FARMERS GROWING NON - TOXICAN HOM THONG
BANANA TOWARDS IMPLEMENTATION OF BAN LAT AGRICULTURAL
COOPERATIVE LIMITED, BAN LAT DISTRICT , PHETCHABURI PROVINCE

วนาลี เทียมไธสง* สาวิตรี รังสิภัทร** พัชราวดี ศรีบุญเรือง***

Wanaree Thaimthaisong, Savitree Rangsihaht, Patcharavadee Sriboonruang

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และ ปัจจัยสังคม 2) ความรู้ในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ 3) ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด และ 4) เปรียบเทียบความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ความรู้ในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ และปัจจัยด้านสังคม กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จำนวน 129 ราย การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่า t - test ค่า F- test และค่า LSD ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกร(ร้อยละ 51.9) เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 48.41 ปี มีการศึกษาในระดับต่ำหรือประถมศึกษา(ร้อยละ 48.0)มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.63 คน มีประสบการณ์ในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษเฉลี่ย 7.23 ปี มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 5.56 ไร่ มีพื้นที่การปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษเฉลี่ย 3.80 ไร่ มีแรงงานเฉลี่ย 3.05 คน มีรายได้เฉลี่ย 61,653.88 บาท/ปี มีรายจ่ายเฉลี่ย 24,405.61 บาท/ปี มีแหล่งเงินทุนจากทุนส่วนตัว (ร้อยละ 52.7) มีอาชีพหลักคือการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ (ร้อยละ 62.0) มีอาชีพรองคือปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์(ร้อยละ 48.8) มีสภาพ

* Master of Science Program in Agricultural Extension, Faculty of Agriculture, Kasetsart University

** Department of Agricultural Extension and Communication, Faculty of Agriculture, Kasetsart University

*** Department of Agricultural Extension and Communication, Faculty of Agriculture, Kasetsart University

การถือครองที่ดินเป็นของตนเอง(ร้อยละ 70.5) มีแหล่งซื้อปัจจัยในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษจากสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด(ร้อยละ 72.0) เกษตรกรมีความรู้ในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 69.7) เกษตรกรได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคลมาจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตร(ร้อยละ 69.8) ได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนจากโทรทัศน์(ร้อยละ 38.0) ได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์จากวารสารและแผ่นพับ (ร้อยละ 21.7) และได้รับข่าวสารจากสื่อกิจกรรมจากการอบรม(ร้อยละ 51.9) เกษตรกรได้รับสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิกโครงการปลูกกล้วยหอมทอง(ร้อยละ 46.5) เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (เฉลี่ย 96.67) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด รายได้ รายจ่าย แหล่งเงินทุนในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ อาชีพหลัก แหล่งซื้อปัจจัยในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การอบรมจากภาครัฐ และสวัสดิการสมาชิกที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : กล้วยหอมทอง ; เกษตรกร ; ความพึงพอใจ; สหกรณ์การเกษตร

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study personal factors, economic factors, and social factors; 2) to test knowledge on growing non-toxic Hom Thong banana (banana); 3) to study satisfaction of farmers growing banana towards implementation of Ban Lat Agricultural Cooperative Limited (cooperative); and 4) to compare the satisfaction of farmers growing bananas classified by personal factor, economic factor, knowledge factor, and social factor. Samples were 129 farmers growing banana who were members of the cooperative. Data were collected by using questionnaire. Statistics to analyze data included frequency, percentage, arithmetic mean, maximum, minimum, t-test, F-test, and LSD.

Findings revealed that farmers were male (51.9%), an average age 48.41 years, attained lower or primary education (48.0%), and had an average family members average 4.63 persons. Farmers had experiences in growing banana average 7.23 years, had 5.56 rai of farmland, had 3.80 rai of Hom Thong banana growing, had 3.05 labors, earned income average 61,653.88 Baht/year, and had expenses 24,405.61 Baht/year. Farmers had their own sources of income (52.7%). They grew banana as the main occupation (62.0%) and raised animals as a supplementary occupation (48.8%), had their own land (70.5%), purchased materials for growing banana from the cooperative (72.0%), and gained knowledge about growing banana at the high level (mean 69.7). Farmers received information from people media via staff of the cooperative (69.8%); from mass media via television (38.0%); from printed media via journal and brochures (21.7%); and from activity media via training (51.9%). Farmers received welfare through the Growing Hom Thong Banana Project (46.5%). They were satisfied with the implementation of the cooperative at the very high level (mean 96.67). Hypothesis testing revealed that farmers who differed in experiences in growing banana, farmland holding, income, expenses, sources of income for growing banana, main occupation, sources of purchasing materials for growing banana, receiving information from mass media, being trained by the government sector, and receiving welfare would differ in satisfaction towards implementation of the cooperative at the 0.05 level of significance.

Keywords: Hom Thong Banana, Farmers, Satisfaction, Agricultural Cooperative

1. บทนำ

กล้วยหอมทอง เป็นผลไม้ที่นิยมรับประทานเป็นอย่างมากทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ เนื่องจากมีเนื้อนุ่มเหนียว และมีกลิ่นหอมแรงกว่ากล้วยอื่นๆ จึงทำให้นิยมปลูก และส่งออกไปยังต่างประเทศจำนวนมากในแต่ละปี โดยมีตลาดหลักที่ประเทศทางยุโรป และอเมริกา กล้วยหอมในประเทศไทยมีอยู่ 2 ชนิด คือ กล้วยหอมทอง และกล้วยหอมเขียว (Benchamat Silayoi , 2002)

การปลูกกล้วยหอมมีอยู่ทุกภาคในประเทศไทย โดยในพ.ศ.ปี 2550 มีพื้นที่ปลูกและผลผลิตกล้วยกล้วยหอมสดของประเทศไทยทั้งหมด 96,000 ไร่ ให้ผลผลิต 23,600 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 2,700 ไร่ (Department of Agricultural Extension , 2551) ซึ่งมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี พ.ศ. 2555 ถึงปี พ.ศ. 2557 ดังต่อไปนี้ เนื้อที่ให้ผลต่อไร่มีปริมาณ 86,050ไร่ 86,270ไร่ 86,640ไร่ ผลผลิตต่อตัน มีปริมาณ 233,200ตัน 234,220ตัน 235,747 ตันการค่าที่ใช้ในประเทศมีปริมาณ 231,031ตัน 232,689ตัน 234,273 ตัน

จากข้อมูลที่กล่าวมาเห็นได้ว่าปริมาณนั้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วยังมีการส่งเสริมให้ปลูกเพื่อการส่งออกเพราะเป็นที่นิยมของกลุ่มลูกค้าชาวต่างชาติ จึงทำให้เกษตรกร ยังคงรักษาระดับพื้นที่ปลูกและปลูกเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในพื้นที่ว่างและมีมูลค่าส่งออกไปตลาดญี่ปุ่นคิดเป็นร้อยละ 95 (Office of Agricultural Economics, 2004) จังหวัดเพชรบุรีมีชื่อเสียงในด้านการปลูกกล้วยหอมและมีพื้นที่ปลูกเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศซึ่งในปี พ.ศ.2550 มีพื้นที่ปลูก 5,429ไร่ แต่ในปี พ.ศ. 2558 มีพื้นที่ปลูก 2,310 ไร่ ปริมาณเก็บเกี่ยว 2,000 ตัน ปริมาณผลผลิต 6,000 ตัน

ปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทอง อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เริ่มจากในอดีตเกษตรกรได้ปลูกกล้วยหอมทองแบบสวนผสม โดยปลูกผสมกับมะนาวหรือพืชอย่างอื่นที่ต้องใช้สารเคมีจึงให้ราคากว้างกล้วยหอมทองในขณะนั้นมีราคาที่ค่อนข้างต่ำ แต่เมื่อทางสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัดได้ตั้งโครงการร่วมมือกับญี่ปุ่น เนื่องจากกลุ่มผู้บริโภคของประเทศญี่ปุ่นนั้นเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญในเรื่องสารเคมีที่ตกค้างในสินค้าทางเกษตรเป็นอย่างมาก ปัจจุบันปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดภัย คือจำนวนของเกษตรกรผู้กล้วยหอมทองปลอดภัยลดลง เนื่องจากเกษตรกรหันมาปลูกกล้วยหอมทองส่งขายภายในประเทศมากขึ้น เพราะขั้นตอนการปลูกตลอดจนถึงการเก็บเกี่ยวไม่ซับซ้อนยุ่งยากเหมือนกับการปลูกกล้วยหอมทองปลอดภัยที่มีมาตรฐานกำหนดในการใช้สารเคมีต่างๆ ตั้งแต่การปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิต ในส่วนของด้านราคามีราคาค่อนข้างใกล้เคียงกันระหว่างการปลูกกล้วยหอมทองส่งภายในประเทศกับการปลูกกล้วยหอมทองปลอดภัยเพื่อส่งออก จึงทำให้เกษตรกรหันมาปลูกส่งภายในประเทศกันมากขึ้น

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานให้ตรงตามความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

2.2 เพื่อศึกษาความรู้ในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

2.4 เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม และความรู้ในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ ที่แตกต่างกัน

2.5 เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โดยผู้วิจัยทำการศึกษาเฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองที่ขึ้นทะเบียนปลูกกล้วยหอมทองของสหกรณ์การเกษตร อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 190 ราย ปี พ.ศ. 2559

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ประจำปี พ.ศ. 2559 คำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย จำนวน 129 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหาความเหมาะสม นำมาปรับปรุงแก้ไข หาค่าความเชื่อมั่น (reliability)

โดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบกับเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน และนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ ของ Cronbach's alpha และการวิเคราะห์รายข้อ (item analysis) ของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เท่ากับ 0.953 วิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่า t - test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (Oneway Analysis of Variance) และLSD (Least Significant Difference)

4. ผลการวิจัย

4.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 51.9) อายุเฉลี่ยเท่ากับ 48.41 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ประถมศึกษาหรือประถมศึกษา (ร้อยละ 48.0) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.63 คน และมีประสบการณ์ในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษเฉลี่ย 7.23 ปี

4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตร (เฉลี่ย 5.56ไร่) มีพื้นที่ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ (เฉลี่ย 3.80 ไร่) มีรายได้เฉลี่ย 61,653 .88 บาท/ปี มีรายจ่ายเฉลี่ย 24,405.61 บาท/ปี มีทุนส่วนตัวในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ (ร้อยละ 52.7) มีอาชีพหลักปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ (ร้อยละ 62.0) มีอาชีพรองคือปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 48.8) สภาพการถือครองที่ดินในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษเป็นที่ของตนเอง (ร้อยละ 70.5) และมีแหล่งซื้อปัจจัยในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษจากสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด (ร้อยละ 72.0)

4.3 ความรู้ในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 69.7)

4.4 ปัจจัยด้านสังคม พบว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเปิดรับสื่อบุคคลจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด (ร้อยละ 69.8) สื่อมวลชนจากโทรทัศน์ (ร้อยละ 38.0) วารสาร (ร้อยละ 21.7) และสื่อกิจกรรมจากการอบรม (ร้อยละ 51.9) ส่วนการได้รับการฝึกอบรมจากภาครัฐ 1-2 ครั้ง (ร้อยละ 38.7) อบรมจากภาคเอกชน 1-5 ครั้ง (ร้อยละ 17.1) และอบรมจาก ที่อื่นๆ 1-7 ครั้ง (ร้อยละ 18.6) และการได้รับสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิกโครงการ ปลูกกล้วยหอมทอง (ร้อยละ 46.5)

4.5 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด พบว่า เกษตรกรพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัดโดยรวมเฉลี่ยอยู่

ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 96.67) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เกษตรกรพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ด้านการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 37.87) ด้านวิชาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 33.13) และด้านการสนับสนุนการผลิตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 25.67)

5. อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 51.90) มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 48.41 ปี เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษมีอายุเพิ่มมากขึ้น และไม่นิยมส่งเสริมให้บุตรหลานสืบทอดอาชีพต่อจากตนเอง พร้อมกับเด็กรุ่นใหม่ให้ความสนใจน้อยลงกับอาชีพเกษตรกรรม ทำให้ในปัจจุบันเป็นผู้สูงอายุมากขึ้นที่ทำอาชีพการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษการศึกษาต่ำกว่าประถมหรือประถมศึกษา (ร้อยละ 48.0) เนื่องจากหลักสูตรการเรียนการสอนในอดีต กำหนดการศึกษาภาคบังคับระดับประถมศึกษาเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ Wantanee Sripuangpakapan (2006) พบว่า เกษตรกรส่วนมากมีระดับการศึกษาในชั้นประถมศึกษาหรือต่ำกว่า (ร้อยละ 64.3) เนื่องจากสมาชิกมีอายุเฉลี่ยที่ค่อนข้างสูง มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่จะมี 2-4 คน (ร้อยละ 45.7) และมีประสบการณ์ในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ เฉลี่ย 7.23 ปี เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่อำเภอบ้านลาด ได้ประกอบอาชีพอื่นๆ มาก่อนการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ ทำให้เกษตรกรต้องเริ่มค้นหาความรู้และเก็บเกี่ยวประสบการณ์จากการช่วยเหลือเกษตรกรและเครือข่ายก่อนตัดสินใจปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษของตนเอง

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 5.56 ไร่ มีพื้นที่ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษเฉลี่ย 3.80 ไร่ จำนวนแรงงานในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษเฉลี่ย 3.05 คน เนื่องจากครอบครัว ของเกษตรกรอาศัยอยู่ร่วมกันเพียง พ่อ แม่ ลูก เป็นหลักและบางครอบครัวจะอาศัยรวมกันแบบเครือญาติโดยอาจมีปู่ ย่า ตา ยาย อยู่ร่วมด้วย ดังนั้น บุคคลในครอบครัวที่ยังมีกำลังในการทำงานจะเป็นแรงงานหลักในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ รายได้ของเกษตรกรเฉลี่ย 61,653.88 บาท/ปี รายจ่ายเฉลี่ย 24,405.61 บาท/ปี พบที่นำมาใช้ในการลงทุนการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษส่วนใหญ่เป็นทุนส่วนตัวของเกษตรกรเอง (ร้อยละ 52.7) อาชีพหลักของเกษตรกรคือการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ (ร้อยละ 62.0) อาชีพรองของเกษตรกรคือการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 48.8) สภาพการถือครองที่ดินของเกษตรกรในการปลูก กล้วยหอมทองปลอดสารพิษส่วนใหญ่เป็นของเกษตรกรเอง (ร้อยละ 70.5) และแหล่งซื้อปัจจัยในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษนั้นมาจากสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด เนื่องจากมีราคาถูกกว่าท้องตลาด ซึ่งสอดคล้องกับ Natthipa Kengsom (2005) พบว่า

อาชีพหลักที่สร้างรายได้ให้ครอบครัวส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารเคมี อาชีพรองนั้น คือปลูกข้าว ปลูกมะนาว ปลูกผัก และอื่น ๆ (รับจ้างทั่วไป) การถือครองพื้นที่ในการทำเกษตรส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด และแหล่งซื้อปัจจัยการผลิตการเกษตร ส่วนใหญ่เกษตรกรมีการซื้อปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์เพียงแห่งเดียว

ความรู้ในการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี มีความรู้รวมเฉลี่ยอยู่ที่ 22.34 - 25.00 คะแนน (ร้อยละ 69.7) อยู่ในระดับความรู้อย่างมาก เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษได้รับความรู้และการอบรมจากเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ปัจจัยด้านสังคมพบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกล้วยหอมทองปลอดสารพิษจากสื่อบุคคลส่วนใหญ่เกษตรกรมีการได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด (ร้อยละ 69.8) เนื่องจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรและเจ้าหน้าที่ในฝ่ายการผลิตกล้วยหอมทองมีความใกล้ชิดกับเกษตรกร อยู่กับแบบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้การเปิดรับข่าวสารการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลของเกษตรกรเปิดรับได้ ง่ายขึ้นเพราะสื่อบุคคลนั้นเป็นสื่อที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ง่ายและรวดเร็ว การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน เกษตรกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (ร้อยละ 38.0) ซึ่งสื่อจากโทรทัศน์ เป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่ายและสะดวก เทคโนโลยีในปัจจุบันที่พัฒนาและเข้าถึงได้ง่าย เกษตรกรสามารถ ดูออนไลน์ผ่านทางโทรศัพท์มือถือได้ซึ่งไม่จำเป็นต้องดูผ่านเฉพาะในโทรทัศน์เพียงช่องทางเดียว การเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ เกษตรกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากวารสารและแผ่นพับ (ร้อยละ 21.7) เนื่องจากวารสารและแผ่นพับเป็นสื่อที่สามารถเก็บไว้และนำมาศึกษาได้ใหม่อีกครั้ง มีตัวหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร มีรูปภาพประกอบในการศึกษา ทำให้เกิดความเข้าใจที่ง่ายขึ้น การเปิดรับข่าวสารจากสื่อกิจกรรม เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารจากการอบรม (ร้อยละ 51.9) ทั้งนี้เนื่องจากอบรม เป็นสื่อกิจกรรมที่เน้นการฝึกฝน และเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของเกษตรกร ในส่วนการฝึกอบรมเกี่ยวกับกล้วยหอมทองปลอดสารพิษจากการอบรมจากภาครัฐส่วนใหญ่เกษตรกรได้รับการอบรม 1-2 ครั้ง (ร้อยละ 38.7) การฝึกอบรมจากภาคเอกชน 1-5 ครั้ง (ร้อยละ 17.1) และอบรม 1 - 7 ครั้งจากที่อื่นๆ (ร้อยละ 18.6) สวัสดิการสมาชิก พบว่าเกษตรกรได้รับสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิกโครงการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ (ร้อยละ 46.5) สวัสดิการช่วยเหลือสมาชิกกรณีประสบภัยพิบัติต่างๆ (ร้อยละ 41.1) สวัสดิการโครงการด้วยรักและผูกพัน (ร้อยละ 6.2) และสวัสดิการค่ารักษาสมาชิก (ร้อยละ 6.2)

ความพึงพอใจของเกษตรกรปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกกล้วย

หอมทองปลอดสารพิษมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 96.67) ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 37.87) ด้านวิชาการ พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 33.13) ด้านสนับสนุนการผลิต พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 25.67)

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 สหกรณ์การเกษตรควรเข้าช่วยเหลือในด้านการป้องกันการเกิดน้ำท่วมในบริเวณการเกษตรและช่วยเหลือในด้านผลผลิตที่เสียหายของเกษตรกร เพื่อบรรเทาความทุกข์ให้กับเกษตรกร

6.2 ภาครัฐช่วยเหลือในด้านตลาดแหล่งรับซื้อทั้งภายในประเทศรองรับผลผลิตและรับรองราคาสำหรับเกษตรกร เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรและส่งเสริมการปลูกให้มีมากขึ้น

6.3 ควรนำเทคนิคจากเกษตรกรนำมาเผยแพร่ให้กับเกษตรกรภายในกลุ่ม เพื่อเป็นการพัฒนาการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษที่ได้คุณภาพที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อเกษตรกรเอง และต่อเจ้าหน้าที่ในการนำข้อมูล มาพัฒนาต่อไปในอนาคต

6.4 เกษตรกรต้องการให้มีเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาศึกษาและวิเคราะห์โรคเพื่อหาวิธีป้องกันให้กับผลผลิตของเกษตรกร

6.5 สร้างแนวทางในการพัฒนาศักยภาพในการทำงานและพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานและของสหกรณ์การเกษตรเอง ซึ่งจะส่งผลดีต่อเกษตรกร เพราะเกษตรกรได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึงทุกคน และส่งผลดีต่อเจ้าหน้าที่และสหกรณ์การเกษตรเอง

References

- Benchamat Silayoi. (2002). (20 September 2016). *Hom Thong Banana and Banana Planting*. [online]. Available Source: <http://www.puech Kaset.com>
- Department of Agricultural Extension. (28 September 2016). *Area of HomThong Banana Planting in Thailand*. [online]. Available Source: <http://www.doa.go.th/hortold/images/stories/strategyplanhort/strategybanan.doc>

- Natthipa Kengsom. (2005). *Agribusiness Systems of Chemical-Free Hom Thong Banana of Ban Lat Agricultural Cooperatives, LtdChangwat Phetchaburi* (Master Thesis). The Graduate School : Kasetsart University.
- Office of Agricultural Economics. (28 September 2016). *Data of agricultural products year 2557 B.E.* [online]. Availble Source:http://www.oea.go.th/download/download_journal/2558/commodity57.pdf
- Phinyo Phuthet. (2016). Conservation and Development of Folk Music Culture of Community based Learning. *Journal of MCU Social Science Review*, 5(3), 231 – 240.
- Wanmaka Kaorndocmai. (2016). Sufficiency Economy Village Administration: Problems and Discontinuity. *Journal of MCU Social Science Review*, 5(3), 125 - 132.
- Wantanee Sripuangpakapan. (2016). *Satisfaction of Banana Growers on the Agricultural Extension Work of Tha Yang Agricultural Cooperatives Limited, Tha Yang District, Phetchaburi Province* (Master of Thesis). The Graduate School : Kasetsart University.